

קונטרס

בְּרִגְעַ הַאֲחֵרוֹן

יחזק ויעזר את נשמות ישראל לא להתנאש בשום פנים ואפן מפל מה שעובר עליו, ויגלה לו עצות נפלאות איה להתחזק בעתים הללו, שהעולם מלא פחדים גדולים.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

הַכְּתוּבָה לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדַמוֹ"ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבִנְאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
גָּלִיל

* * *

בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הֵיכַל-הַקְּדוֹשׁ — חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

Mesifita Heichal Hakodesh
Chasidei Breslov
1129-42nd street
Brooklyn N.Y 11219

* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:
"קרן הדפסה והפצה"
ת.ד. 8065 אשדוד
ובמספר טלפון: 03/6765235

קוונטרס

בְּרֵגַע הָאַחֲרוֹן

עם ישראל נמצאים עכשוו "ברגע האחרון" של הגלות, ולכן עלינו להתכונן לגאולה. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהב"ן, חלק א', סימן ז'): כל הגלות זה רק מחמת חסרון אמונה. אם אדם היה מאמין בהקדוש-ברוך-הוא, שהוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, וממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוֹךְ כל עלמין, בכלל לא היה שיך גלות. פי הגלות זה רק מצד הגוף, פי הנשמה אף פעם לא הלכה בגלות, נשמות ישראל הם חלק אלוך ממעל ממש, עצם אלקות. ולכן מה שהלך בגלות זה רק הגוף, ונתקיים (תהלים קו, לה): "ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם". וזה עקר הצרה, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהב"ן, חלק א', סימן רג): מה שעם ישראל מרגישים את הצער ונמצאים בגלות, מפני שהם

מְעַרְבִים בֵּין אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהַכֹּל טֹבֵעַ, מְקַרְהַ וּמְזַל, וְכָל אֲשֶׁר עוֹבֵר עַל בְּנֵי-אָדָם זֶה רַק מִחֲמַת שְׁעֵשׂוֹ שְׁטִיּוֹת, וְכֵאלֹו זֶה הָיָה תְלוּי בְיָדָם מֵה 'קָרָה וְאִיךָ יֵאָרֵעַ. וְלָכֵן אָדָם נִשְׁפָּר, וְשׂוֹאֵל אֶת עֲצָמוֹ: "אִיךָ עָשִׂיתִי טָעוֹת כְּזוֹ?! וְאִיךָ הִגַּעְתִּי לְמִשְׁגָּה כְּזוֹ?! וְלָמָּה הִלַּכְתִּי בְדַרְךָ זֶה שֶׁנִּפְלַתִּי וְנִשְׁלַכְתִּי בָּהּ, הֲלֹא הָיָה לִי לְלַכֵּת בְּדַרְךָ אַחֲרַת" וְכוּ' וְכוּ'. וְאֵינֹו קוֹלֵט, שְׂאִין בְּלִעְדֵי וְתִבְרָךְ כָּלֵל, דְּבַר גָּדוֹל וְדְבַר קָטָן אֵינֹו נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֶלֶּא בְּהִשְׁגַּחַת הַמֵּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין ז'): אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֶלֶּא אִם כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; כָּל דְּבַר קָטָן שְׁקוּרָה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֶפְלוֹ נְקִיפַת אֲצַבְעֵ קִטְנָה, זֶה נַעֲשֶׂה מִלְמַעְלָה. מִכָּל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן שְׂאֵנֹו רוֹאִים דְּבָרִים נוֹרָאִים וּמְזַעְזָעִים מְאֹד, שְׁקוּרִים מִלְמַעְלָה, בְּוֹדֵאֵי זֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ יְתִבְרָךְ. וּמֵה שְׂאָדָם מְרַגֵּישׁ אֶת הַצָּרוֹת וְהִסּוּרִים, זֶה רַק מִחֲמַת שֶׁנִּפְלַת תַּחַת הַמָּקוֹם וְתַחַת הַזְּמַן. אֲבָל אִם אָדָם מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְּׁגָחָה מִמֶּנּוּ יְתִבְרָךְ, אֲזִי אֵין גְּלוּת. וְכִמּוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן נו'): כְּשֵׁישׁ לְאָדָם לֵב, אֵין שְׂיָךְ אֲצִלוֹ מְקוֹם כָּלֵל, כִּי אֲדַרְבָּה הוּא מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוֹמוֹ;

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלִעְדֵּיו נִמְצָא, וּמֵלֵא כָּל הָעוֹלָם כְּבוֹדוֹ; אָדָם רוֹאֶה שְׂאִינוֹ מִצְּלִיחַ בְּאִיזָה מְקוֹם, אָזִי חוֹשֵׁב שְׂיַעֲבֹר מְקוֹם, וְאוֹלֵי שָׁם יִצְּלִיחַ, וְעוֹבֵר לְמְקוֹם אַחֵר וְאִינוֹ מִצְּלִיחַ גַּם שָׁם וְכוּ', וְכֵן הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד וְאִינוֹ מוֹצֵא מְקוֹמוֹ, אֲשֶׁר זֶה הַגְּלוּת שְׁלוֹ, וְזֶה מִחֲמַת שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה, כִּי אִם הִיְתָה לְאָדָם אֲמוּנָה, הִיְתָה מוֹצֵא מְקוֹמוֹ בְּכָל מְקוֹם.

וְלָכֵן עָלִינוּ עִתָּה לְקַחַת אֶת עֲצֻמְנוֹ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וְלִדְעַת שְׁכָל הַקוֹרָה עִמָּנוּ — בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחֵי זֵה מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ. וְכָל הָעוֹבֵר עָלֵינוּ יֵשׁ בְּזֶה כְּנֻגָה עֲמָקָה, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׂנַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִנְחוֹת נ.ג.): מַה זֵּית אֵינוֹ מוֹצִיא שְׂמָנוֹ אֶלָּא עַל-יְדֵי כְּתִית, כִּי יִשְׂרָאֵל אֵינָם חוֹזְרִים לְמוּטָב, אֶלָּא עַל-יְדֵי יִסּוּרִים. אָדָם שׁוֹכַח מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁהַכֹּל טָבַע, מְקַרָּה וּמִזָּל, וּמִפְּחַד מְרַשְׁעִים וּמֵאֲמוֹת הָעוֹלָם, וְשׁוֹכַח שֶׁהִנֵּה הוּא נִמְצָא "בְּרִגְעַת הָאֲחֵרֹן" לְהִגָּאֵל. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ מְכוֹת, כִּדֵּי שְׂיִתְעוֹרֵר מִהַשְׁנָה הָעֲמָקָה שְׂיִשָּׁן בָּהּ, שְׂיִתְעוֹרֵר מִהַעֲצָלוּת וְהַעֲצָבוֹת שְׁלוֹ, וְיִחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ

הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה ט', סִימָן ח'): "טוֹב
מְאֹד" — זֶה מִדַּת הַיְסוּרִים, שְׁעַל יְדֵה הַבְּרִיּוֹת
בָּאִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. רוֹאִים בְּנֵי-אָדָם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם
טְעָנוֹת עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — "לָמָּה מִגִּיעַ לִי
יְסוּרִים, לָמָּה בָּאוּ לִי עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמְרִים כְּאֵלוֹ",
אָךְ מִי שׁוֹאֵל כֵּן? מִי שֶׁהוּא חָסֵר דַּעַת, כִּי אִם
הִיְתָה לְאָדָם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁדַבֵּר גְּדוֹל
וְדַבֵּר קָטָן אֵינּוּ נֹעֵשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת
הַמְּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, לֹא הִיָּה שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת כְּאֵלוֹ,
אֶלָּא הִיָּה יוֹדֵעַ, שְׁכָּל מֶה שֶׁנֹּעֵשֶׂה לוֹ, זֶה מִחֲמַת
שְׁמִנְעֲנַעִים אוֹתוֹ, וְאִם רַק יִצִּיר בְּדַעְתּוֹ, שְׁכָּל
הָעוֹלָם כְּלוּ זֶה אוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמֶה שֶׁעָלִיו
לַעֲשׂוֹת — רַק לִפְתּוֹחַ אֶת הַפֶּה וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
אֲזִי כָּבֵר נִמְצָא אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ. שְׁכָּל זֶה עֲנִין תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדָּה, אֲשֶׁר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן כה): הַהַתְּבוּדָּה הִיא מַעֲלָה עֲלִיוֹנָה מֵהַכֹּל,
דֵּהִינּוּ שְׂאָדָם יִרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ
וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה בּוֹנֶה לַעֲצָמוֹ אֶת
הָאֲמוּנָה, לִידַע שֶׁזֶה "הַרְגַע הָאֲחֵרֹן" לִפְנֵי הַגְּאֻלָּה.
אֲבָל יַעַן שְׂאָדָם חוֹטֵא, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת,
אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם, מְכַנֵּס

כְּפִירָה בְּאָדָם; אֲזִי נִדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוא עֲזַב אֶת הָעוֹלָם, וְהִכֵּל מִתְנַהֵג לְבַד, וְאָבַד
מִנוֹס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ, בְּשַׁעַת שְׁחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
אוֹמְרִים (תְּנַחֲמוּא וִירָא א'): אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוא לִישְׂרָאֵל, הֵוֹו זְהִירִים בְּתַפְלָה, שְׂאִין מִדָּה
אַחֶרֶת יָפָה הַיְמָנָה, וְהִיא גְדוֹלָה מִכָּל הַקְּרָבָנוֹת,
וְאִפְלוּ אֵין אָדָם כְּדָאֵי לַעֲנוֹת בְּתַפְלָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֻסְדַּי
עִמּוֹ, כִּיּוֹן שְׁמִרְבָּה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֻסְדַּי עִמּוֹ.
זֶוּ הָעֵצָה — רַק לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא:
"רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תִּפְקַח עֵינַי וּלְבַבִּי, שְׂאֲזַכֶּה
לְרֹאוֹתְךָ וּלְהִרְגִישׁ אוֹתְךָ שְׂאֵתָה נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדֶיךָ
נִמְצָא, וְאֵהִיָּה רְגִיל תְּמִיד לְדַבֵּר אֵלַיְךָ, עַד שְׂאֲזַכֶּה
לְהוֹרִיד אֶת כָּל הַלְּבוּשִׁים וְהַכְּסוּיִים, הַעֲלֵמוֹת
וְהַהֲסָתְרוֹת שְׂמַעְלִימִים וּמְכַסִּים אוֹתְךָ מִמֶּנִּי, שְׂאֲנִי
חוֹשֵׁב, שֵׁישׁ פֶּה טַבֵּעַ, מְקַרָּה וּמְזֹל, בְּשַׁעַת שֶׁהִכֵּל
זֶה אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֹּל, וְזַכְּנִי לְהִיּוֹת נִכְלָל בְּךָ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
וּלְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּשַׁעֲשׂוֹעַ דְּמִלְכָּא, וְלְהַנּוֹת מִזִּיּוֹ
הַשְּׂכִינָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם". וְכֵן צְרִיךְ אָדָם לְדַבֵּר
אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא מְדִי פֶעַם בְּפֶעַם, וְזֶה בּוֹנֵה
לוֹ אֶת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה. כִּי בְּשַׁעַת שְׂאָדָם בָּא
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וּמְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו

בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְּשִׁיטוֹת, בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְשִׁכְל כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ נֵעַם עֲרֵבוֹת זִיו הַשְּׂכִינָה, וְהוּא שְׂמִיחַ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. כִּי לָמָּה אָדָם שְׂרוּי בְּעֲצָבוֹת וּבְמָרָה שְׂחָרָה וּבְדַכְּאוֹן? כִּי נִדְמָה לוֹ, שֶׁזֶּה הֶרְגַע הָאֲחֵרוֹן שְׁלוֹ, וְאָבֵד מְנוּס וְתִקְוָה מְמַנּוּ, וּכְבָר אֵינְנוּ שׁוֹה מְאוּמָה, וּכְבָר לֹא יֵרָאֶה אִף פַּעַם אוֹר בְּקִצָּה הַמְּנַהֶרֶה, וְזֶה מֵה שֶׁהוֹרֵס אוֹתוֹ. וְלִהְפֹךְ — אִם הִיָּה אָדָם יוֹדֵעַ, שֶׁזֶּה הַמְּצָב שֶׁאֵלָיו נִקְלָעְתִּי, שֶׁאֲנִי מְלֹא חוֹבוֹת וְיִסּוּרִים, וְהִרְשָׁעִים רוֹצִים רַק לְתַפֵּס אוֹתִי, וְלִהְכַנִּיסְנִי בְּפִח וּבְמַלְכָּדֶת, אָבֵל זֶה "הֶרְגַע הָאֲחֵרוֹן" שֶׁל הַצְּרוֹת שְׁלִי, כִּי הִנֵּה אֲנִי כְּבָר יָכוֹל לְצֹאת — אִם רַק אֶתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִהְאָמִין שֶׁהַכֹּל זֶה בְּהַשְׁגָּחָה, אֲזִי אֶהְיֶה שְׂמִיחַ. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא פְּזִירֵע ה'): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם אַתֶּם מְשִׁמְרִים אֶת הַמְּצוּוֹת וְתִשְׁמְחוּ בָּהֶם, אֲנִי מוֹסִיף לָכֶם שְׂמִיחָה. מָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְבַקֵּשׁ אוֹתָנוּ? שְׂנֵקִים אֶת רְצוֹנוֹ. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָנוּ תַּרְי"ג מְצוּוֹת: רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה, וְשִׁבַע מְצוּוֹת דְּרַבְּנָן, אֲשֶׁר בֵּיחַד הֵם כֶּת"ר. וְלִכֵּן אוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁכָּל יְהוּדֵי הוּא אֶבֶן יִקְרָה בְּכֶתֶר הַמְּלָךְ, וְלִכֵּן צְרִיכִים

לְחַפֵּשׂ אֶת הַטּוֹב אֲצֵל כָּל יְהוּדִי. כִּלְנוּ הֵיינוּ בְּהַר
 סִינַי, וְכָל הַנְּשָׁמוֹת שְׁלָנוּ שָׁמְעוּ אֶת קוֹל הַתּוֹרָה,
 וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָה ל'): כִּיִּן שְׂיוֹצֵא
 הַתִּינּוֹק לְאוֹר הָעוֹלָם, בָּא מִלְּאָף וְסוֹטְרוֹ עַל פִּי
 וְשׁוֹכֵחַ הַכֹּל. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב',
 סִימָן כו): מִשֶּׁה רַבְּנוּ נִמְצָא אֲצֵל כָּל יְהוּדִי בְּכָל אֶבֶר
 וְאֶבֶר, וּמִחֲזִק וּמִעוֹדֵד אוֹתוֹ: תְּקִים בִּי אֶת הַמְצוּוֹת.
 וְכִמְאֻמְרָם ז"ל (תַּנְחומָא פִי תִצָּא ב'): רַמ"ח מְצוּוֹת
 עֲשֵׂה יֵשׁ בַּתּוֹרָה כְּמִנְיַן אֵיבָרָיו שֶׁל הָאָדָם, וּבְכָל יוֹם
 יוֹם צוֹעֲקִים עַל הָאָדָם: עֲשֵׂה אוֹתָנוּ שְׂתַחֲוֶה
 בְּזִכְרוֹתָנוּ וְתִאָרֶיךָ יָמִים; וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (בְּרִכּוֹת נוז): אֲפִלוּ הַרִיקְנִין שֶׁבָּךְ מְלֵאִים מְצוּוֹת
 כְּרַמּוֹן; כָּל יְהוּדִי אֵף שֶׁנִּדְמָה שֶׁהוּא הֵכִי רַחוּק —
 הוּא מְלֵא מְצוּוֹת, וְאֵינָנו קוֹלְטִים, שְׁאָנוּ הֵכִי
 מְאֻשְׂרִים שְׁזָכִינוּ לְהִבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְלָמָּה אָנוּ
 כָּל-כֶּף שְׁבוּרִים וְרְצוּצִים? אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): מַה שְׁבִנִי-אָדָם רַחוּקִים
 מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִפְּנֵי שְׁאִין לָהֶם יָשׁוּב הַדַּעַת,
 וְלָמָּה אֵינָם בְּיָשׁוּב הַדַּעַת? כִּי אֵינָם בְּשִׂמְחָה, כִּי
 אִם הֵיךְ אָדָם בְּשִׂמְחָה, הֵיךְ מֵיֵשֵׁב אֶת דַּעַתוֹ, מַה
 לִּי לְהִיּוֹת בְּעֲצָבוֹת? ! עָרַם יִצְאָתִי מִבֶּטֶן אִמִּי וְעָרַם
 אֶכְנֵס לְבֶטֶן הָאָדָמָה. הַתָּם הַקְּדוֹשׁ הֵיךְ רָגִיל לֹאֹמֵר

(ספורי-מעשיות, מעשה ט'): לָמָּה לִי לְהִסְתַּכֵּל עַל
אֲחֵרִים?! מַה הַפְּסִדְתִּי?! כַּמָּה אָנִי מְרוֹיַח מִיָּד
לְיָד?! רַבְּנוּ י"ל אֹמֵר (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן
נה): רִוַח הָעוֹלָם הַזֶּה אֵין לְשַׁעַר, הֵינּוּ מַה שְּׂאָדָם
יְכוּל לְהַרְוִיחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֵינוֹ צָרִיף לְהַשְׁקִיעַ
מְאוּמָּה; כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלָל בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּשֶׂאָדָם פּוֹתַח
עֶסֶק, עָלְיוֹ לְהַשְׁקִיעַ תַּכְף־וּמִיד כֶּסֶף, לְשֹׁכֵר חֲנוּת,
וְאַחֲר־כֵּן לְתַקֵּן אוֹתָהּ וּלְסַדְּרָהּ, לְהִבְיֵא סְחוּרָה
וּפּוֹעֲלִים, וּלְהַמְתִּין לְלִקְוֹחוֹת, וְעַל סֶפֶק סֶפֶקָא שֶׁל
רִוַח — מְשַׁקֵּעַ הוּן תּוֹעֲפוֹת, וּמַה יַעֲשֶׂה אִם לֹא
יִצְלִיחַ — אֲזַי הַפְּסִיד הַכֹּל. וְהִנֵּה בְּרוּחָנִיּוֹת יְהוּדֵי
אֵינוֹ צָרִיף לְהַשְׁקִיעַ מְאוּמָּה, רַק פּוֹקַח אֶת הָעֵינַיִם
בְּבִקְרָה, וּמִסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם, שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ י"ל
(לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קמט), שְׂבִבְקָר טוֹב
לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם, כִּי מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיּוֹ
עֲרֵבוֹת וּנְעִימוֹת אֵלְקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, יִרְאֵת שָׁמַיִם
גְּדוֹלָה. וְלָכֵן אֹמֵר הַנְּבִיא (ישעיה מ, כו): "שְׂאוּ
מְרוֹם עֵינַיְכֶם, וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים" — זֶה הַיְסוּד;
וְאוֹמֵר רַבְּנוּ י"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), שְׂכַף
מְנַהֵג יִרְאֵי ה', תַּכְף־וּמִיד כְּשֶׂמֶתְעוֹרְרִים מִהַשְׁנָה,
כָּבֵר חוֹשְׁבִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. הַמְחַשְׁבָּה הָרֵאשׁוֹנָה
שֶׁל הָאָדָם צָרִיכָה לְהִיּוֹת — הִנֵּה הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-

הוא נמצא פה אתי, עמי ואצלי, ותכף-ומיד צריכה להפגס בו שמחה עצומה: "ברוך השם, זכיתי להברא מזרע ישראל, מה הייתי עושה אם הייתי נברא גוי ארוור טמא, הלא הייתי צריך שתהיה לי זכות לדעת שאני ערל טמא, כדי שאזכה להתגיר, וכולי האי ואולי, והנה זכיתי להברא מזרע ישראל, ויש לי ברכה שאני מברך בשמחה עצומה: 'שלא עשני גוי'", זו השמחה הכי גדולה. ולכן אם אדם שמח שנברא מזרע ישראל, אזי זוכה לישוב הדעת. חכמינו הקדושים אומרים: בני ישראל נצטוו על רמ"ח מצוות עשה כנגד האיברים, כל אבר אומר לאדם: בבקשה ממך עשה בי מצוה זו, איזו זכות יש לנו, שכל אבר ואבר צועק לנו: תעשה בנו את המצוה. ולכן "בְּרִגְעַת הָאֲחֵרִים" שאדם חושב, שהנה אבר מנוס ותקוה ממני, ואיני שׁוה מאומה, למה תאמר כף? ! ישתבח שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, שאתה יכול לקיים את רצונו יתברך. ואומרים חכמינו הקדושים (קדושין לט:): ישב ולא עבר עברה — נותנים לו שׁר כעושה מצוה. אדם אינו עושה דבר, אין בו שום מצוה, אבל אינו עושה עברה, זה כבר כמו שעשה מצוה. ולכן אומרים חכמינו

הַקְדוּשִׁים: שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחָמֵשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה יְשָׁנָן, כְּנִגְדֵי שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁשִׁים וְחָמֵשׁ יְמֹת הַחֲמֵה, שְׁפָל יוֹם וַיּוֹם צוּעֵק לְאָדָם אֶל תַּעֲשֶׂה בִּי רַע. אִם אָדָם אֵינוֹ עוֹשֶׂה מְאוֹמָה, אַךְ אֵינוֹ עוֹשֶׂה רַע: אֵינוֹ גּוֹנֵב וְגוֹזֵל, אֵינוֹ עוֹשֶׂה עוֹלוֹת לְזוּלָתוֹ, וְאֵינוֹ עוֹבֵר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה בְּעֶצְמוֹ הַשְּׂמֵחָה הַכִּי גְדוֹלָה.

וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם נִמְצָא בְּמִצְבֵי שֶׁל דִּכְאוֹן וַיֹּאשׁ, וְחוֹשֵׁב שֶׁהֵנָּה הַגִּיעַ "הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן" שֶׁל חַיִּי, אֵין לִי כָּבֵד מִה לַעֲשׂוֹת, תִּזְכֹּר שְׂדִיקָא כְּשֶׁנִּכְנְסָה בְּךָ מִחֲשֶׁבֶה זֶה, "בְּרֵגַע הָאֲחֵרוֹן" אַתָּה יָכוֹל לְהַפְּךָ הַכֹּל לְשִׂמְחָה. וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ בְּכֹל יְהוּדֵי מִצְוֹת: צִיצִית, תְּפִלִּין, מְזוֹזָה, שַׁבָּת, טְהוֹרַת הַמִּשְׁפָּחָה, כְּשֵׁרוֹת הַמְּאֻכְלִים, אֲשֶׁר עִם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה יְכוּלִים לְרַקֵּד כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ שֶׁהוּא — יֵשׁ בִּי מִצְוֹת, וְאֵנִי עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּמֵה שֶׁאֵנִי עֹשֶׂה — מִפְּנֵי שֶׁהַסֵּמ"ך-מ"ם מְכַנִּים בִּי יֹאשׁ וְדִכְאוֹן, וְאוֹמֵר לִי: "הֵנָּה הַרְגַע הָאֲחֵרוֹן" שֶׁלְּךָ, זֶהוּ זֶה, כָּבֵד לֹא תִרְאֶה אֹר בְּקִצָּה הַמְּנִהְרָה. תִּשְׁכַּח מִלְּרֵאוֹת עוֹד פְּעַם אֹר וַיִּשׁוּעָה". וְעַל זֶה אֲנִי חֹנֵן צְרִיכִים רַחֲמִים עֲלֵינוּ וְעַצְמוֹתֵינוּ, שֶׁנִּבְּוֵא לְשִׂמְחָה

עֲצוּמָה וּלְגֵרֶשׁ אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן, שְׂאוֹמֵר רַבְּנוֹ ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): מְצוּה גְדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלִהְרַחֵק מִמֶּנּוּ הָעֲצָבוֹת בְּכָל הַפְּחוֹת שְׂבָעוּלָם. כִּי טַבֵּעַ הָאָדָם שְׂנֵמֶשֶׁף אַחַר עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, וְגַם חֲכָמֵי הַרוֹפְאִים אוֹמְרִים, שֶׁמָּה שְׂאָדָם נִחְלָה, אֵין זֹאת אֶלָּא מִחֲמַת עֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת. יִשְׁנֵם חוֹלִים הַחוֹשְׁבִים שֶׁזֶּהוּ הַרְגַע הָאֲחֵרֹן שְׁלָהֶם, אִף אִם יִכְרִיחוּ עֲצָמָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה — שׁוֹם דְּבָר לֹא יִשְׁבֹּר אוֹתָם. אִם אָדָם חֲזָק בְּאַמוּנָה, וְיִוָּדַע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹה, וְאֵין בְּלִעְדָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמְדַבֵּר אֵלָיו, וְהוּא שִׂמַּח בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, אֵין מַעֲלָה גְדוּלָה מִזֹּו. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוֹ ו"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שִׂמְחָה, חֵלֶק ב', סִימָן א'): מִי שֶׁשִּׂמַּח תָּמִיד — מַצְלִיחַ. כָּל כְּשֶׁלּוֹנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם הֵם רַק מִחֲמַת שֶׁהוּא בְּעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדְכָאוֹן, וְהוּא מְלֹא עֲצָבִים, אַבֵּל אִם אָדָם שִׂמַּח, אֵינוֹ מִפְּחָד מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי נִכְנָס בּוֹ בְּטָחוֹן עֲצָמִי, וְיִוָּדַע — אֶפְלוּ שֶׁאֵנִי נִמְצָא "בְּרִגְעַת הָאֲחֵרֹן", אֲנִי יָכוֹל לְתַקֵּן הַכֹּל. וְכִמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוֹ ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אִתָּה מְאֵמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל, תִּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן; וְלִכֵּן כָּל אֶחָד מֵאַתְּנוּ צָרִיךְ לְהִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלִהְיֹת בְּשִׂמְחָה, וְלֹא

לדחוק את השמחה מיום ליום ומרגע לרגע, אלא הגעפת ל"רגע האחרון" שנדמה לך, שאבדת תקנה, תדע לך, שדיקא ברגע זה אתה יכול להתהפך מהפך להפך, ולהשיג השגות עליונות ביותר, כמוכא בזהר (חלק א' קכט.), בשעתא קדא וברגעא קדא האדם יכול לחזור בתשובה, ועל-ידי-זה יתקרב אליו יתברך, ויהיה בשמחה עצומה. ברגע אחד אדם יכול להגיע למעלות הגבוהות ביותר, כי אצלו יתברך יש רק שמחה, כמו שפכתוב (דברי-הימים' טז, כז): "עז וחדנה במקומו"; ולכן בשאדם שמח הוא נמצא אצלו יתברך.

ואיך זוכים להיות בשמחה? אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות שמחה, סימן טו): כשתשמח את הצדיק, תוכל לעבד את השם יתברך בשמחה. הצדיק דבוק באין סוף ברוך הוא, השכינה שורה בו בקביעות, והוא מקרב את כלל נשמות ישראל אליו יתברך, ומגלה להם איך שגם הם יכולים להתקרב לבוראם, אבל על הצדיק הזה שהוא כליל מכלל נשמות ישראל, הסמ"ך-מ"ם בעצמו קם, ורוצה לבלעו ולהרס אותו לגמרי. הצדיק מגלה את הקדוש-ברוך-הוא, והסמ"ך-מ"ם זה

לְעֵמֶת זֶה מַעֲלִים וּמְסַתִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן שׁוֹנֵא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֶת הַצְּדִיק. וְכִמּוֹ שְׁסָפֵר רַבְּנוּ ז"ל (סְפֹרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ז'), שֶׁקֹּדֶם שִׁירְדָה נִשְׁמַת הַצְּדִיק לְזֶה הָעוֹלָם, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עָשָׂה רַעַשׁ גָּדוֹל, וְאָמַר: אִם הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת תִּרְדַּבְּעוּלָם, אֵין לִי כִּבְרָה מֵהַ לְעֵשׂוֹת; כִּי יוֹדַעַת, שֶׁהַצְּדִיק יִגְלֶה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיַחֲזִיק וְיַעֲוֹדֵד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיִכְנִיס בָּהֶם תִּקְוָה וְשִׂמְחָה, וּמִמֵּילָא אֵין לוֹ כִּבְרָה מֵהַ לְעֵשׂוֹת; כִּי כָל עֲנִיַן הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לְהַכְנִיס מַחֲלָקֶת וּפְרוּדִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִגְרַם קְטָטוֹת וּפְלוּגִים וְשִׁנְאֵת חֲנָם, לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם כּוֹפֵר בְּעֵקֶר, וְהוּא לֵץ גָּדוֹל, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (שְׁמוֹת רַבֵּה, פָּרָשָׁה כּוּז, סִימָן ו'): "לֵץ תִּכְהֶה" — זֶה עֲמֵלֵק. הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הוּא שָׂרוּ שֶׁל עֵשׂוֹ, וּמַעֲשֵׂוֹ יוֹצֵא עֲמֵלֵק. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סְפֹרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמֻחָה, סִימָן טו): מִי שֶׁמְפָרְסֵם אֶת הַצְּדִיק, זּוֹכֶה לְשִׂמְחָה; אִם הָיָה לָנוּ שְׂכָל, הָיִינוּ מְפָרְסְמִים אֶת הַצְּדִיק לְכָלֵם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָיִתָּה נִכְנָסֶת בָּנוּ שְׂמֻחָה עֲצוּמָה. וְלִכֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט): מִי שֶׁמְדַבֵּר תָּמִיד מִשְׁבַּח הַצְּדִיקִים, זּוֹכֶה שֶׁהַדְּבוּר שֶׁלוֹ נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, כִּי בְּנֵי-אָדָם שְׂבוּרִים וְרִצּוּצִים, וְרוּצִים רַק

לְשִׁמְעַת אֶת הַטּוֹב, כִּי טוֹב הַכֹּל חֲפִצִּים לְשִׁמְעַת, אִף
 אֶחָד אֵינוֹ מְעַנֵּן שִׁישְׁבְּרוּ אוֹתוֹ, אִישׁ אֵינוֹ מְעַנֵּן
 שִׁישְׁכִּנְסוּ בוֹ עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וַיֹּאמְרוּ לוֹ: "אֵתָה
 כָּבֵד אָבוֹד, וְנִמְצָא 'בְּרִגְעַת הָאֲחֵרוֹן' שֶׁל חַיִּיד".
 וְהִצְדִּיק בָּא וּמְהִפֵּף: "כֵּן, כֵּן, אֵתָה 'בְּרִגְעַת הָאֲחֵרוֹן'
 שֶׁל גְּלוּתֶיךָ, אִם אֵתָה רַק תְּצִיֵּת לְקוֹלִי, כָּבֵד תִּזְכֶּה
 לְהַפְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתוֹכֵל לְדַבֵּר אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ". וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּנִיחֻמָּא
 שְׁמִינֵי ב'): אֵין הַשְּׂמִחָה מִמְתַּנֵּת לְאָדָם, לֹא כֹל מִי
 שֶׁשְּׂמִחַת הַיּוֹם שְׂמִחַת לְמַחֵר; וְלָכֵן אָסוּר לָנוּ לְדַחוֹת
 אֶת הַשְּׂמִחָה מִרְגַע לְרְגַע וּמִשְׁעָה לְשְׁעָה, וּמִכָּל שְׂכָן
 מִיּוֹם וַיּוֹם, וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן מִשְׁבּוּעַ לְשְׁבּוּעַ,
 אֶלָּא צְרִיךְ כָּבֵד "בְּרִגְעַת הָאֲחֵרוֹן", שֶׁנִּדְמָה לָּךְ שְׁזָה
 סוּף וְקֵץ שֶׁל חַיִּיד, לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ עִם הַמְצוּוֹת
 וְהַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בָּךְ, וְכָךְ אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), שֶׁצְּרִיכִים לְדוֹן
 עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין זוֹ עֲצָה לְהַפִּיל עֲצָמוֹ; יֵשׁ
 בְּנֵי-אָדָם הַהוֹלְכִים מִמְרָמְרִים, בְּיֹאוֹשׁ וּבְדַכְּאוֹן,
 וְחוֹשְׁבִים: "מִמֵּנִי לֹא יֵצֵא מְאוּמָה, אֲנִי נִמְצָא
 'בְּרִגְעַת הָאֲחֵרוֹן', וְאֲנִי רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת קֵץ לְחַיִּי,
 וְלֹאבֵד עֲצָמִי לְדַעַת", כְּאֵלוֹ שֶׁם בְּקָבֵר יִהְיֶה לָהֶם
 מְנוּחָה, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן פד), הֵלֵא

הַתְּנָא הַקְּדוֹשׁ אֹמֵר (אָבוֹת, פָּרָק ד'): וְאֵל תֹּאמֶר, כִּי
הַשָּׂאוּל בֵּית מְנוּס לָךְ. בְּזֵה הָעוֹלָם, אִם אָדָם מְקַבֵּל
דְּקִיָּה אוֹ נְשִׁיכָה מִיְתוֹשׁ אוֹ זָבוּב וְכֹדוּמָה, הוּא
כָּל־כָּף עָסוּק וְטָרוּד, שְׂאִינְנוּ שֵׁם לֵב לְזֶה כָּלֵל, אֲבָל
בְּקָבֵר אֵין יְכוּלִים לְזוּז, וְשׁוֹמְעִים כָּל רַחֲשֵׁה שֶׁל
כָּל תּוֹלְעֵת, שֶׁל כָּל עֶכְבֵּר שֹׁדֵה, שֶׁל כָּל עֶקְרֵב
וְנִחְשׁ. וְאִיךָ תֹאמֶר: "אֲנִי רוֹצֵה לְאַבֵּד עֲצָמֵי לְדַעַת,
כִּי אֲנִי נִמְצָא 'בְּרִגְעַת הָאֲחֵרוֹן', וְאֵין לִי שׁוּם תִּקְוָה,
וְהַשָּׂאוּל בֵּית לִי", הֲלֹא שֵׁם לֹא תִהְיֶה לָךְ מְנוּחָה
כָּלֵל וְכָלֵל. אֲבָל אִם תִּהְיֶה שְׂמַח, וּתְדַבֵּר אֶל
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֶךָ בְּטַחֲוֹן
עֲצָמֵי, וְתִהְיֶה הַמְּאֹשֵׁר בְּיֹתֵר בְּחַיִּים. וְאֹמֵר רַבְּנֵי
ו"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן ע'): עַל־יְדֵי שְׂמֻחָה
תָּבוֹא תְּפִלְתְּךָ בְּהִיכַל־מְלֶךְ; אִם רַק תִּהְיֶה בְּשֻׂמְחָה,
תְּפִלְוֹתֶיךָ יִכָּנְסוּ לְפָנַי וְלְפָנַיִם בְּהִיכַל מְלֶךְ מְלָכֵי
הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְכֵן אֹמֵר רַבְּנֵי ו"ל
(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן פֵּא): תְּפִלָּה שְׂהִיא
בְּשֻׂמְחָה, הִיא עֲרֹכָה וּמְתַקָּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ;
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב מְאֹד כְּשִׂיְהוּדֵי בְּשֻׂמְחָה,
וּמִתְפַּלֵּל אֵלָיו בְּשֻׂמְחָה. וְכָף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים ק'): בְּשַׁעֲהַ שְׂאָדָם
מִתְפַּלֵּל לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, יִהְיֶה לְבוֹ שְׂמַח,

שנאמר (תהלים ק): "עבדו את ה' ה' בשמחה"; ולכן דיקא פשמגיעים לאדם מצבים כאלו, שנדמה לו: "הנה ה'רגע האחרון", אני אבוד, אין לי שלום-בית, אין לי פרנסה, אין לי נחת מילדים, אני שבור, שונאי רוצים לבלעני, פרשו מלפדת להפילני", בו ברגע שנדמה לו, שזה "הרגע האחרון", עליו לזכור, שבאמת הוא נמצא "ברגע האחרון" של הגלות, והוא יכול כבר לצאת, ולראות במו עיניו גלוי שכינה, שזו הגאלה.

ולכן עלינו לקבל עצמנו קבלה חזקה, שהנה מעכשו אנו מתחילים רק לשמח, ולא לפחד משום ברנה שבעולם, ולקיים מצוותיו יתברך, אשר אומרים חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשה לד, סימן ח'): למדתך תורה דרך ארץ, שכשיהא עושה אדם מצוה, יהא עושה אותה בלב שמח; הלא אנו מלאי מצוות, למה לא נעשה אותן בשמחה?! הלא כשיהודי יוצא מביתו, והולך לכוון בית-הכנסת, מלויים אותו רבבות מלאכי השרת מימינו ומשמאלו, ואם היתה רשות לעין לראות, איך מלאכי מעלה סוכבים אותו, מפני שהוא צועד לביתו של הקדוש-ברוך-הוא להתפלל, אשר זו

תְּהִלּוּכָה שְׁלֵמָה עִם רַבּוֹת וְרַבּוֹת מְלֹאכִים, הָאוֹמְרִים: "אֲשֶׁרֵי הֵבֵן הַהוֹלֵךְ לְבֵית-הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא!" אָדָם הִיא רוֹקֵד כָּל הַדֶּרֶךְ. אָבֵל מְרַב עֲוֹנוֹת — הַלֵּב מְטַמְטֵם, הַמֶּחַח חָשׂוּף, הָעֵינַיִם עֲוֹרוֹת, וְאֵינָן רוֹאוֹת מְאוּמָה, וְהָאֲזָנַיִם חֲרָשׁוֹת לְשִׁמְעַת אֵת הַכְּרוֹזִין. וְלִכְּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים קמו): אֵין לָךְ צַעַר כְּצַעַר עֲרוֹן עֵינַיִם, שְׂאָדָם אֵינוֹ רוֹאֶה אֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינוֹ מְרַגֵּישׁ אֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינוֹ רוֹאֶה אֵיךְ מְלֹאכֵי מַעְלָה הוֹלְכִים אִתּוֹ וּמְסַבְּבִים אוֹתוֹ בְּתִהְלּוּכָה שְׁלֵמָה. וּמְכַל שְׂפֵן כְּשִׁזּוּכָה לְהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּטִלִּית וּתְפִלִּין, מְלֹאכֵי מַעְלָה מְקַנְאִים בּוֹ מְאֹד, שִׁזּוּכָה לְהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּכִגְד הַמֶּלֶךְ — צִיצִית, וּמִתְעַטֵּר בְּכִתֵּר הַמֶּלֶךְ — הַתְּפִלִּין. וְכֵן מִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְכַל דְּבוּר וְדְבוּר נִבְרָאִים מְלֹאכִים, וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבֵּה, פְּרָשָׁה לֵב, סִימָן ו'): עוֹשֶׂה אָדָם מְצוּהַ אַחַת — נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלֹאכֶה אֶחָד, עוֹשֶׂה שְׁתֵּי מְצוּוֹת — נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנֵי מְלֹאכִים, עוֹשֶׂה הַרְבֵּה מְצוּוֹת — נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲצִי מִחֲנִיחוֹ;

לְמָה אֲנִיחֵנוּ בְּעֶצְבוֹת וּבְדַכְאוֹן? כִּי אֵין לָנוּ אֲמוּנָה
 בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם הִיְתָה לָנוּ אֲמוּנָה בְּבוֹרָא
 יְתָבָרֵךְ שָׁמוֹ, תָּמִיד הֵינּוּ שְׂמִיחִים וְעֵלִיזִים, וְהַשֵּׁם
 יְתָבָרֵךְ הִיָּה מוֹחֵל לָנוּ עַל כָּל הָעוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
 (תְּהִלִּים קד, לה): "יִתְמוּ חַטָּאִים מִן הָרָשָׁעִים, אֲנֹכִי
 אֲשִׁמַּח בְּהוֹי"ה", בְּרִגְעַת שְׂאֵדָם שְׂמַח בְּה', מִיָּד
 כָּלִים כָּל הַחַטָּאִים וְכוּ'. אַךְ אָדָם בְּטַבְעוֹ נִכְנָס
 לְלַחֲץ, וְרוֹאֶה שְׁחֹר וּמִתְפַּחַד מְאֹד מְאֹד, וְקוֹשֶׁה לוֹ
 לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה. אֲכַל אִם הִיָּה יוֹדֵעַ, שְׁבוּ בְּרִגְעַת
 שְׂכָלְנוּ אוֹמְרִים: "הִגְעֵנוּ לְרִגְעַת הָאֲחֵרוֹן, וְאֵין כָּבוֹד
 מִהַ לְעֲשׂוֹת", הִנֵּה עֹכָשׁוּ דִיקָא, כְּשֶׁאֲנוּ רוֹאִים
 שְׂאֵפְסָה תִקְוָה וְאָבֵד מְנוּס, הַעֲצָה — לִפְתַּח אֶת
 הַפֶּה וּלְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׂפְתַי הָאֵם,
 וּלְבַקֵּשׁ — שְׁנִזְכֶּה לְרִאוֹת בְּמוֹ עֵינֵינוּ בְּגִלּוּי
 שְׂכִינָה. וְכָל זֶה זוֹכִים — כְּשֶׁמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת
 הַצְּדִיק בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, אֲשֶׁר זוֹ הַמְּצִיָּה הַכִּי
 גְדוּלָּה, כִּי אִם אֲנִי זָכִיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק
 הָאֵמֶת, שְׂפּוֹתַי לִי אֶת הַלֵּב, שְׁלִבִי יִבְעַר אֶל
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְמָה שְׂלֵא אֲגַלֶּה אֶת זֹאת
 לְשֵׁנִי?! הֲלֵא כְּבוֹד נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ג, כז): "אֵל תִּמְנַע
 טוֹב מִבְּעַלְיוֹ".

וְלָכֵן זֶה צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲכָשׁוֹ כָּל עֲבוֹדָתְנוּ —
 לְשַׁמַּח אֶת עֲצֻמְנוּ, לְשַׁמַּח אֶת הָאִשָּׁה, שְׂאוֹמְרִים
 חֻמְיֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ראש השנה ו:): אִשָּׁה — בְּעֵלָה
 מְשֻׁמָּה. לְשַׁמַּח אֶת הַיְלָדִים, וּלְדַבֵּר רַק דְּבוּרִים
 טוֹבִים זֶה עִם זֶה, לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמַּח אֶת כָּל בַּר
 יִשְׂרָאֵל, וּלְחַזֵּק אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה הַמְּצִינָה
 הַגְּדוּלָה בְּיוֹתֵר, כִּי עַם יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים עֲכָשׁוֹ
 מְשֻׁבְרִים וְגִלִּים וּפְחָדִים, וּמִי שְׂאִין לוֹ אֲמוּנָה,
 נִדְמָה לוֹ שֶׁזֶה סוּף הָעוֹלָם. וּבְאֵמֶת אוֹמְרִים חֻמְיֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים פה:): אֲפֹלוּ מְחַצֵּה שֶׁל בְּרוּךְ אֵינָה
 מִפְּסָקֵת בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים; אִם בְּכָל
 הַמְּלַחְמוֹת שֶׁהָיוּ וְעָבְרוּ עַל עַם יִשְׂרָאֵל הָיָה צָדִיק
 שְׂמֻגְלָה לְכֻלָּם: "מָה אַתֶּם פּוֹחֲדִים, לָמָּה לָכֶם לְרַעַד
 וְלִזְחַל, תִּתְחִילוּ לְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלָכֶם, שֶׁתְּהִיָּה לָכֶם הַתְּבוּדוֹת", אִז
 מָה אֲכַפֵּת לָנוּ מָה יְהִיָּה אֲתָנוּ? אָנוּ הוֹלְכִים אֶל
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינָנו צְרִיכִים דְּבַר, אֵינָנו
 פּוֹחֲדִים מֵאֵף אֶחָד — אֲלֹא מֵהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא!
 וְזֶה מָה שְׁדוּד הַמְּלָךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים כג, ד): "גַּם כִּי
 אֲלֹף בְּגִיָּא צְלָמוֹת לֹא אֵירָא רַע, כִּי אַתָּה עֲמַדִּי".
 אַתָּה אוֹתִיּוֹת: א'ת'ה' — הָא"ב כָּלוּל מֵא' עַד ת',
 וְכֵן ה' — חֻמְשָׁה מוֹצְאוֹת הַפֶּה, וְלָכֵן מָה לִּי

לפחד? יש לי את הקדוש-ברוך-הוא! אני אם היו מגלים לעם ישראל את ענין תפלה והתבודדות, אין מה לפחד, כי כל העולם פלו רק דמיון אחד גדול, שמעלים ומסתיר את הבורא יתברך שמו.

לכן באו נקבל על עצמנו לחזק ולעודד את נשמות ישראל, שדבר זה כל-כך חשוב בעיניו יתברך, כי כך אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: כל מה שאתה יכול לשבח את ישראל שבת, לגדלם ולפארם (ויקרא רבה, פרשה ב', סימן ה'); צריכים לחזק ולעודד ולשמח את נשמות ישראל, אף אחד אינו מענין לשמע רע, כל אחד רוצה לשמע רק טוב. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), אשר לכן לא כל אחד יכול להוכיח, אף שתוכחה היא מצוה גדולה מאד, מצות עשה של (ויקרא יט, יז): "הוכח תוכיח", עם כל זאת צריך אדם לדעת, שלא כל אחד יכול להוכיח. ועל-פני התוכחה שעלינו להוכיח זה את זה, הינו להיות רק בשמחה, לעודד ולשמח את נשמות ישראל, ולהחדיר בהם אהבה ואחדות, וזו השלמות — שנחיה בשלום ובאחווה, ונעזר זה לזה. כי כך אומרים חכמינו הקדושים (עקצין פרק ג'): לא מצא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּלִי הַמְחִזִּיק בְּרִכָּה לְיִשְׂרָאֵל
אֵלָּא הַשְּׁלוֹם; וּכְכֹל שְׂאֵדָם בְּשְׁלוֹם עִם הַזּוּלָּת, הוּא
מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם.

אָף מָה עוֹשֶׂה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם? 'הַפְּרֵד וּמְשַׁל',
זֶה כָּל כַּחַו — לְהַפְּרִיד בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּדִי
שְׂיֻכַּל לְמִשַׁל עֲלֵיהֶם, שְׂזֶה כָּלֵל הַמְּפֻלְגוֹת — פִּלְג
פִּלְג, כְּדוֹר הַהַפְּלָגָה, שְׂכַלְסֵם שְׂקָר אֶחָד גְּדוֹל, כִּי
בְּלִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵין כָּלוּם. חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (לְקוּט שְׁמוֹת רַעַג): בְּקֶשׁ הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לְתַן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַה שְׂיֻצְאוּ
מִמִּצְרַיִם, וְהָיוּ חֲלוּקִים אֵלוֹ עִם אֵלוֹ, כִּיֹּן שְׂבָאוּ
לְסִינֵי — נִתְאַחְדוּ יַחַד, אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
הַתּוֹרָה כְּלָה שְׁלוֹם, וְלָמִי אָנִי נוֹתֵנָה? לְאַמָּה
שְׂאוּהֶבֶת שְׁלוֹם. וְלָכֵן עָלִינוּ לְהִיּוֹת בְּשְׁלוֹם עִם כָּל
בְּרַיִת יִשְׂרָאֵל, וְלְהַרְבוֹת בְּשְׁלוֹם בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאוֹמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אֲבוֹת דְּרַבִּי גִּתָּן כַּח): כָּל הַמְּשִׁים
שְׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מְעַלָּה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ מְשִׁים
שְׁלוֹם בְּיִשְׂרָאֵל עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְפִי שְׂכַל אֶחָד
וְאֶחָד מְלֶךְ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ; רָאוּ לְהִיּוֹת בְּשְׁלוֹם עִם
הָאִשָּׁה וְהַיְלָדִים, אָף שְׂהָאִשָּׁה צוֹנַחַת שְׂאֵין פְּרִנְסָה,
צָרִיף לְכַבְּדָהּ וְלִיקְרָהּ. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּבֹא מְצִיעָא

נט): אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו; וכן אומר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רסד), שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבְּעוֹלָם לְשֹׁבֵר אֶת בְּתֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִהְיֶה בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם-בַּיִת, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִכְשִׁילֵם בְּעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת. וְלִכֵּן צָרִיף לְשֹׁמֵר עַל כְּבוֹד הָאִשָּׁה, וְכֵן לְהַשְׁלִים עִם הַיְלָדִים, וְאִף שְׂאִין לוֹ נַחַת מֵהֶם, עָלָיו לְהִיּוֹת טוֹב עִמָּהֶם. כּוֹאֵב לוֹ שְׂאִינִם רוֹצִים לְדַבֵּר עִמוֹ, אוֹ בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ וְכוּ', עָלָיו לְלַמֵּד מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁגִם הַבְּנִים שְׁלוֹ בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ, וְכִכְיֹכּוֹל לְהַשִּׁים יִתְבָּרַךְ יֵשׁ צַעַר. וְזוֹ מַעֲלַת הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מְשָׁלִים בֵּין הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבֵין יִשְׂרָאֵל, וּמְקַרֵּב אֶת הַבְּנִים לְאַבְיָהֶם שְׁבִשְׂמִים. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי אָדָם הַזּוֹכֶה לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וּבְזֶה יִקְרַב אֶת בֵּיאת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן וְאָמֵן!

תם ונשלם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות
החטאים והוא פגם הברית, רחמנא לצלן
*

ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה
בכל הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום
*

יסדו, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל.
רבנו הקדוש והנורא אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו
*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהנה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהנה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה ברחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז א מכתם לדוד שמרני אל פי חסיתי בך: ב אמרת ליהנה ארני אתה טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפציכם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיד נסביהם מדם ובל אשא את שמותם עלי שפתי: ה יהנה מנת חלקי וכסי אתה תומיד גורלי: ו תבלים נפולוי בנעמים אה נחלת שפרה עלי: ז אברך את יהנה אשר יעני אה לילות יסרוני כליותי: ח שויתי יהנה לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט: ט לבן | שמח לבי ונגל כבודי אה בשרי ישכן לבטח: י כי | לא תעוב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך נצח:

לב א לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי־פֶשַׁע בְּסוּי חֲטָאָה: ב אֲשֶׁרִי־
 אָדָם לֹא יִחַשֵׁב יְהוָה לוֹ עוֹן וְאִין בְּרוּחוֹ רַמְיָה: ג כִּי־
 הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי בְּשֹׁאֲנֵתִי כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי א יוֹמָם וְלַיְלָה
 תִּכְבֵּר עָלַי יְדָךְ נִחְפָּף לְשֹׁדֵי בְּתָרְבִנִי מִיּוֹן סְלָה: ה חֲטָאֵתִי
 אֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא־כִסִּיתִי אִמְרֹתַי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִיהוָה
 וְאַתָּה נִשְׂאֵת עוֹן חֲטָאֵתִי סְלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חֹסֵד |
 אֱלֹהִים לְעַת מַעַצ רַק לְשִׁמְךָ מִיָּם רַבִּים אֱלֹהֵי לֹא יִגִּיעוּ: ז אֲתָה |
 סֵתֵר לִי * מַצֵּר תִּצְרֵנִי רַנִּי פִלַּט תִּסּוּבְּנִי סְלָה: ח אֲשַׁבְּחֶךָ |
 וְאוֹרֶךְ בְּדַרְדְּרוֹ תִלְךָ אֵינְעָה עֲלֶיךָ עֵינַי: ט אֶל־תִּהְיוּ | כְּסוּס
 כְּפָרָד אִין הַבַּיִן בְּמַתְגַּוְרָסָן עֲדִיו לְכֹלֹם כָּל קָרֵב אֱלֹהִים:
 י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרִשָּׁע וְהַבּוֹטָח בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְּנּוּ:
 יא שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא א לְמַנְצָח מִזְמוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל בְּיוֹם
 רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ וַיִּתִּיחֵהוּ וְאֲשֶׁר
 בְּאֶרֶץ וְאֶל־תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו: ד יְהוָה יִסְעֲדֵנוּ עַל־עַרְשׂ דָּוִד
 כָּל־מִשְׁכְּבוֹ הַפִּכֵת בְּהַלְיוֹ: ה אֲנִי־אִמְרֹתִי יְהוָה חֲנִנִי רַפְּאָה
 נַפְשִׁי כִּי־חֲטָאֵתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מֵתִי יָמוּת וְאָבֵד
 שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לְרֹאוֹתִי | שְׁוֹא יְדַבֵּר לְבוֹ יִקְבִּץ־אֹזֶן לוֹ יֵצֵא
 לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחְשׁוּ כָּל־שֹׁנְאֵי עָלַי | יִחַשְׁבוּ רָעָה
 לִי: ט דְּבַר־בְּלִיעַל יֵצוּק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לְקוֹם:
 י גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לְחֶמֶי הַגָּדִיל עָלַי
 עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָה חֲנִנִי וְהַקִּימֵנִי וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם: יב בּוֹאֵת

(* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקור"מ ח"א סי' ריג)

יְדַעְתִּי בִּי־הַפְּעֵת בִּי בִּי לֹא־יָרִיעַ אִיבִי עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי
תִּמְכַּת בִּי וּתְצַיְבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב א לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבַנֵּי־קִרְחָ: ב פֶּאֱיֵל תַּעֲרֹג עַל־אֶפְיָקִי־
מִים בֶּן נִפְשֵׁי תַעֲרֹג אֱלֹהִים: ג צְמֵאָה נִפְשֵׁי |
לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פָּנֵי אֱלֹהִים: ד הִי־תְהִלְתִּי
דְּמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאִמֵּר אֵלֵי כָל־הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ:
ה אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה | וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נִפְשֵׁי בִי אֶעֱבֹר | בְּסֶף אֲדַדֵּם
עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹנֵנִ: ו
מִה־תִּשְׁתַּחֲוִי | נִפְשֵׁי וּתְהַמִּי עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים בִּי־עוֹד
אוֹדְנִי יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהֵי עָלִי נִפְשֵׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל־בֶּן אֲזַכְּרֶךָ
מֵאֲרִץ יִרְדֵּן וְהַרְמוֹנִים מִהַר מְצַעֵר: ח תְּהוֹם־אֵל־תְּהוֹם קוֹרָא
לְקוֹל צְנוּרִיךָ כָּל־מִשְׁבְּרֶיךָ וְנִלְיֶיךָ עָלַי עֲבָרוּ: ט יוֹמָם | יַעֲוֶה
יְהוָה | חֲסֵדוֹ וּבִלְיָלָה שִׁירָה עִמִּי תִפְלָה לְאֵל חַי: י אוֹמְרָה |
לְאֵל סֹלְעֵי לְמָה שָׁכַחְתִּנִּי לְמַה־קָּדַר אֱלֹהֶיךָ בְּלַחֲוֵן אוֹיֵב:
יא בְּרַצַּח | בְּעֲצָמוֹתֵי הַרְפוּנֵי צוּרֵי בְּאֶמְרָם אֵלֵי כָל־הַיּוֹם אֵיךְ
אֱלֹהֶיךָ: יב מִה־תִּשְׁתַּחֲוִי | נִפְשֵׁי וּמִה־תְהַמִּי עָלַי הוֹחֵלִי
לְאֱלֹהִים בִּי־עוֹד אוֹדְנִי יְשׁוּעַת פָּנֵי וְאֵלֶּי:

נט א לְמַנְצַח אֱלֵי־תִשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת־חֲבִית לְחַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאִיבֵי | אֱלֹהֵי מִמְתַּקְמָמִי
תִּשְׁנַבְּנֵי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֵלֵי אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד בִּי
הִנֵּה אָרְבוּ לְנִפְשֵׁי יַגְרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־חַטָּאתֵי
יְהוָה: ה בְּלִי־עוֹן יִרְצוּן וַיִּכְוֲנוּ עִוְרָה לְקִרְאָתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה
יְהוָה־אֱלֹהִים | עֲבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקְיָצָה לְפָקֵד כָּל־הַגּוֹיִם
אֶל־תִּדְחֵן כָּל־בְּרֵי אָוֶן סְלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְב יִחַמוּ כִּכְלָב

וּסֹבְבוּ עִיר: ח הִנֵּה | יִבְעֹן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם
 כִּי־מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק־לָמוֹ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֹז
 אֱלֹהֶיךָ אֲשַׁמְרָה כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֶי יִקְדְּמֵנִי
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרִי: יב אֱלֹהֵי־תַהֲרִימוּ אֶפְרַיִם וְיִשְׁכָּחוּ עַמִּי הַנִּיעֵמוֹ
 בְּחִילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מִגִּבּוֹ אֲדָנָי: יג חֲטֹאת־פִּימוֹ דַּבַּר־שִׁפְתֵימוֹ
 וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֱלֹהִים וּמִפֶּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כֹּל־הַחַמָּה כֹּל־הַ
 וְאִינְמוֹ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מִשַׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סְלָה:
 טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יָחֲמוּ כִּפְלָב וּסֹבְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִבְעֹן
 לְאַכֵּל אֶסֶל־אִישׁ וַיִּשְׁבְּעוּ וַיִּלְיָנוּ: יז וְאִנִּי | אֲשִׁיר עֹדָה וְאֶרְגֵּן לְבַקֵּר
 חֲסָדֶךָ כִּי־הוֹיֵת מִשְׁגָּב לִי וּמָנוֹס בְּיוֹם צָרָתִי: יח עֹזִי אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֶי:

עז א למנצח על ידותון לאסף מזמור: ב קולי * אל-
 אלהים ואצעקה קולי אל-אלהים והאזין אלי: ג ביום
 צרתי אדני דרשתי ידי | לילה נגדה ולא תפוג מאנה הנחם
 נפשי: ד אזכרה אלהים ואהמנה אשיחה | ותתעטף רוחי
 סלה: ה אחות שמרות עיני נפעמתי ולא אדבר: ו השבתי
 ימים מקדם שנות עולמים: ז אזכרה נגינתי בלילה עם לבבי
 אשיחה ויחפש רוחי: ח הלעולמים יזנה | אדני ולא יסיה
 לרצות עוד: ט האפס לנצח חסדו נמר אמר לדר ודר:
 י השבח חנות אל אם קפיץ באף רחמיו סלה: יא ואמר חלוצתי
 היא שנות זמין עליון: יב אזכור מעלליה כי אזכרה מקדם
 פלאה: יג והגיתי בכל פעלה ובעלילותיה אשיחה: יד אלהים
 בקדש דרכך מי אל גדול כאלהים: טו אתה האל

(* באמרו אל אלהים תכווין המלוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד היי י"ד מ"ם

עשה פלא הודעת בעמים עז: טז גאלת בזרוע עמך בני-
 יעקב ויוסף סלה: יז ראוך מים | אלהים ראוך מים יהילו אף
 ירְגֹזוּ תהמות: יח זרמו מים | עבות קול נתנו שחקים אף-
 הצעיר יתהלכו: יט קול רעמך | בגלגל האירו ברקים תבל
 רגזה ותרגש הארץ: כ בים דרךך ושביך במים רבים
 ועקבותיך לא נדעו: כא נחית כצאן עמך ביד-משה ואהרן:

צ א תפלה למשה איש-האלהים אדני מעון אתה היות לנו
 בדר ודר: ב בטרם | הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל
 ומעולם עד-עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד-דבא ותאמר
 שובו בני-אדם: ד כי אלה שנים בעיניך ביום אתמול כי יעבר
 ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בבקר כהציר יחלה:
 ו בבקר יציון וחקף לערב ימולל ויבש: ז כי-כלינו באפך
 ובחמתך נבקחנו: ח שתה עונתינו לנגדך עלמנו למאור
 פניך: ט כי כל-ימינו פנו בעברתך כלינו שנינו כמו-הנה:
 י ימי-שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת | שמונים שנה
 ורהבם עמל ואון כירנו חיש ונעפה: יא מי-יודע עו אפך
 וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה:
 יג שובה יהנה עד-מתי והנחם על-עבדיך: יד שבענו בבקר
 חסדך ונרננה ונשמחה בכל-ימינו: טו שמהנו בימות עניתנו
 שנות ראינו רעה: טז יראה אל-עבדיך פעלך ותדרך על-
 בניהם: יז ויהי | נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידנו בוננה
 עלינו ומעשה ידנו בוננהו:

קה א הודו ליהנה קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו:
 ב שירו-לו זמרו-לו שיחו בכל-נפלאותיו: ג התהללו
 בשם קדשו ישמח לב | מבקשי יהנה: ד דרשו יהנה ועזו

בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה מפתיו
 ומשפטיו: ו זרע אברהם עבדו בני יעקב בחיריו: ז הוא
 יהוה אלהינו בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו דבר
 אזה לאלה דור: ט אשר ברית את אברהם ושבועתו לישחק:
 י ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם: יא לאמר לך
 אתן את ארץ כנען חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר
 כמעט ונרים בה: יג ויתחלכו מגוי אל גוי מממלכה אל עם
 אחר: יד לא הניח אדם לעשקם ויוכח עליהם מלכים:
 טו אל תגעו במשיחי ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב
 על הארץ כל מטה להם שבר: יז שלח לפניכם איש לעבד
 נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו ברזל באה נפשו: יט עדעת
 בא דברו אמרת יהוה צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו משל
 עמים ויפתחהו: כא שמו ארון לביתו ומשל בכל קנינו:
 כב לאסר שריו בנפשו וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים
 ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצרים:
 כה הפך לבם לשנא עמו להתנפל בעבדיו: כו שלח משה
 עבדו אהרן אשר בחר בו: כז שמו גם דברי אתותיו ומפתים
 בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך ולא מרו את דברו: כט הפך
 את מימיהם לדם וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים
 בחרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב כנים בכל גבולם: לב נתן
 נשמים ברד אש להבות בארצם: לג ויך נפנם ותאנתם
 וישבר עין גבולם: לד אמר ויבא ארבה וילק ואין מספר:
 לה ויאכל כל עשב בארצם ויאכל פרי אדמתם: לו ויך
 כל בכור בארצם ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף
 ויהב ואין בשבטיו כושל: לח שמת מצרים בצאתם כי נפל
 פחדם עליהם: לט פרש ענן למסך ואש להאיר לילה:

מ שאל ויבא שְׁלוֹ וְלָהֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פתח צור ויזוכו
 מִיֹּם הִלְכּוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־דְּבַר קִדְשׁוֹ אֶת־
 אֲבֹרָתָם עֲבָדוּ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשֵׁשׁוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו:
 מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצּוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֲמִים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר |
 יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתָיו וְנִצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א על־נְהַרֹת | כָּבֵל שָׁם יִשְׁבְּנו גַם־כִּינּוּ בְּנִכְרָנו
 אֶת־צִיּוֹן: ב על־עֲרֵבִים בְּתוֹכָהּ תְּלִינוּ כְּנִרְוֹתֵינוּ: ג כִּי
 שָׁם שְׂאֵלוֹנו שׁוֹבֵינוּ דְּבָרֵי־שִׁיר וְתוֹלְלֵינוּ שְׁמִחָה שִׁירוּ לָנוּ
 מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אִיךָ נִשְׁיֵר אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אֲדַמַּת נֹכַר:
 ה אִם־אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי | לַחֲכִי
 אִם־לֹא אֲזַכְּרֶכִי אִם־לֹא אֲעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ
 שְׁמִחָתִי: ז זָכַר יְהוָה | לְבִנְי אֲדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים
 עָרוּ | עָרוּ עַד הַיּוֹסֵד בָּהּ: ח בַּת־כָּבֵל הַשְׂדוּדָה אֲשֶׁר־י שְׁיִשְׁלֹם־
 לָךְ אֶת־גְּמוּלָךְ שְׁנִמְלֶתֶ לָנוּ: ט אֲשֶׁר־י | שְׁיֵאֲחֹז וְנַפִּיץ אֶת־עַלְלֶיךָ
 אֶל־הַסַּלַע:

קנ א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקִדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בְּרִקְיעַ עֻזּוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרָתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדֻלוֹ: ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַ
 שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמַחֹל הַלְלוּהוּ
 בְּמִנִּים וְעִנָּב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי־שִׁמְעַ הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי
 תְּרוּעָה: ו כַּל הַנְּשָׁמָה תִּהְלַל יְהוָה הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב
 ישמח ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה מעוזם בעת צרה: ויעזרום
 יהוה ויפלטם ויפלטם מרשעים וישועם כי חסו בו: